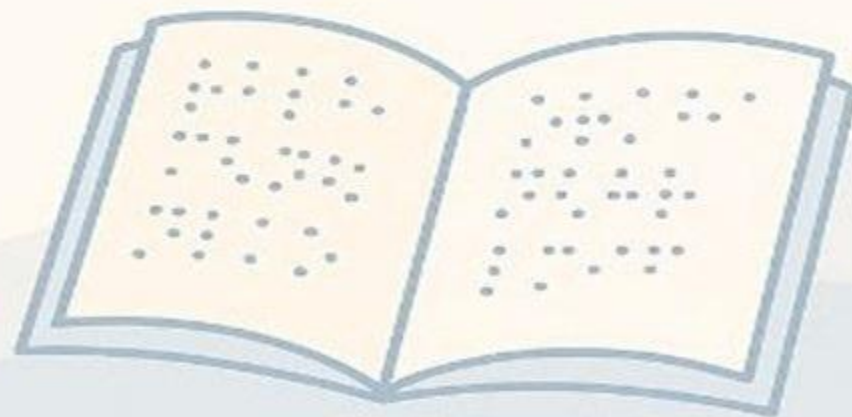

K problematike písomného skúšania nevidiacich žiakov

PaedDr. Mária Ježíková, MBA
Univerzita Komenského v Bratislave
Centrum podpory študentov so špecifickými potrebami

Služby a aktivity CPŠ

- Informačné, poradenské a konzultačné služby
- Evidencia študentov so špecifickými potrebami
- Akademická podpora počas štúdia
- Návrhy primeraných úprav pri štúdiu a skúškach
- Orientácia v systéme vysokoškolského vzdelávania, informačných systémoch a knižničných katalógoch
- Vzdelávacia a tréningová činnosť zameraná na prácu s asistenčnými technológiami
- Tréning orientácie a mobility
- Spracovanie študijnej literatúry do prístupnej formy
- Monitorovanie a vyhodnocovanie opatrení zameraných na odstraňovanie informačných a fyzických bariér
- Sústredenia stredoškolákov s ťažkým zdravotným znevýhodnením a Letné počítačové školy pre mladých ľudí so zrakovým postihnutím

**Písanie
a zápis textu
v Braillovom
písme**

**Znalosť
pravopisu a
gramatiky**

**Tvorba
súvislého
textu**

**Štylistická
úroveň
textu**

**Orientácia
v texte**

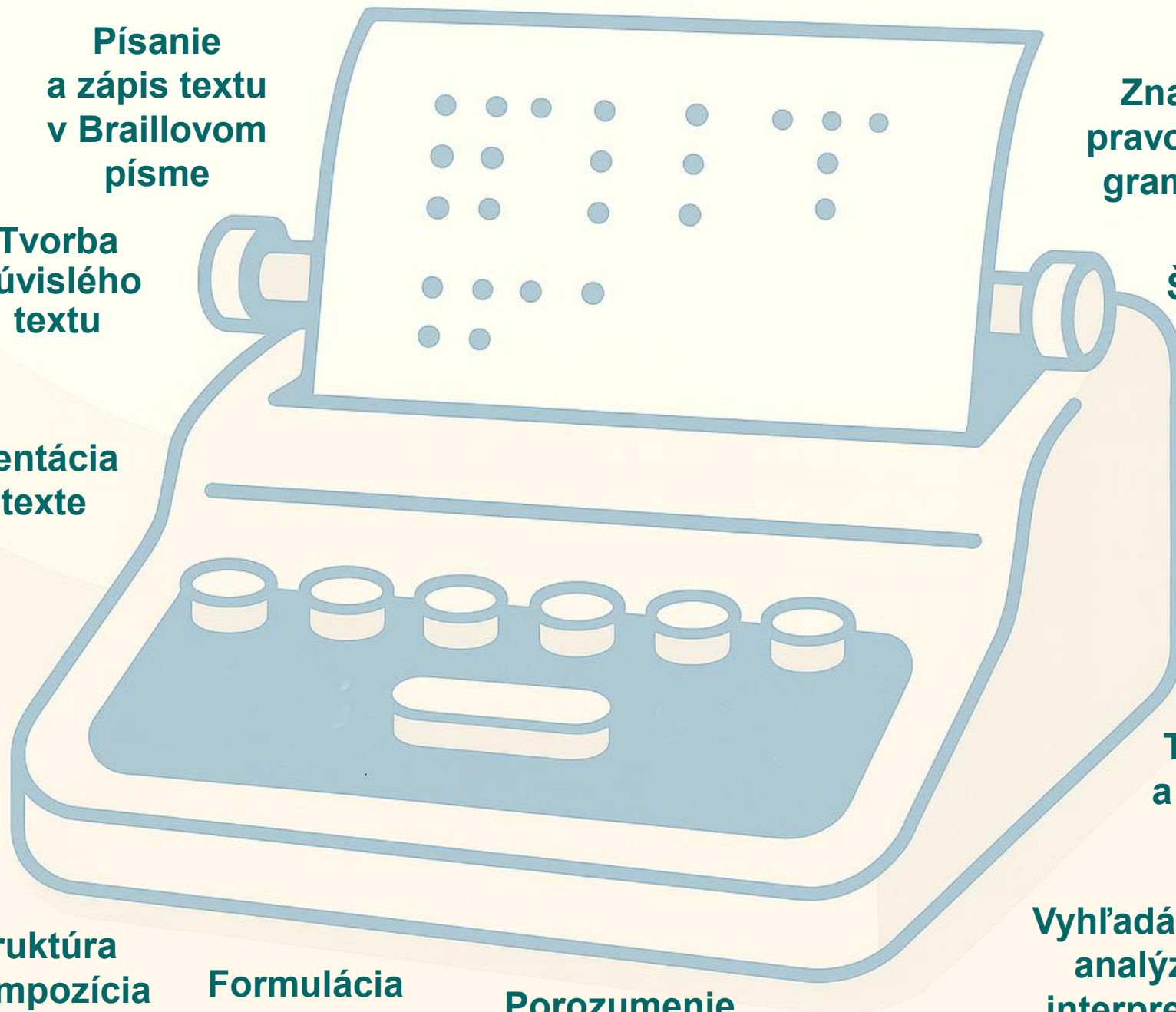
**Technika
a rýchlosť
písania**

**Štruktúra
a kompozícia
textu**

**Formulácia
myšlienok**

**Porozumenie
textu**

**Vyhľadávanie,
analýza a
interpretácia
informácií**

Zápis textu

- kolíčková písanka
- tabuľka a bodkovadlo
- brailový písací stroj
- brailový riadok
- brailová klávesnica
- hmatový displej
- počítačová klávesnica
- softvér pre úpravu textu do Braillovho písma
- tlačiareň na Braillovo písmo

Legislatíva

§ 3 písmeno m zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní – princíp kontroly a hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania, ZŠ, SŠ

§ 55 zákona č. 245/2008 Z. z. – hodnotenie žiakov a opatrenia vo výchove v základných školách a stredných školách, ZŠ, SŠ

§ 155 odsek (6) zákona č. 245/2008 Z. z. – žiakom so ŠVVP sa primerane upravujú podmienky na vykonanie externého testovania, ZŠ

§ 12 vyhlášky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole – úprava podmienok externého testovania pre žiakov so ŠVVP, ZŠ

Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ZŠ

§ 145a písmeno (a) a (b) zákona č. 245/2008 Z. z. – poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem, prístupov, obsahu a hodnotenia výsledkov vo výchove a vzdelávaní, ZŠ, SŠ

Legislatíva

§ 75 odsek (1) zákona č. 245/2008 Z. z. – žiak so zdravotným znevýhodnením oznámi aj spôsob vykonania maturitnej skúšky, SŠ

§ 16 a príloha V. časť vyhlášky č. 224/2022 Z. z. o strednej škole – úprava podmienok maturitnej skúšky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, SŠ

Metodický pokyny č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl, SŠ

§ 62 kreditový systém, **§ 63** štátne skúšky, rigorózne skúšky,
§ 100 podpora študentov a uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, VŠ

Príloha k vyhláške MŠVVŠ SR č. 458/2012 Z. z. o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami, VŠ

Návrh úprav pri písomnej skúške

Individuálny prístup

Predĺženie časového limitu

Úprava alebo nahradenie niektorých úloh

Text v Braillovom písme

Text v elektronickej forme

Využitie inej možnosti záznamu odpovede

Použitie počítača a asistenčných technológií

Kombinácia alebo nahradenie písomnej skúšky ústnou

Pedagogický asistent, špeciálny pedagóg, školský psychológ a i.

Pred písomnou skúškou

Odporúčania
z poradenského
zariadenia

Príprava zadania
v prístupnej
forme

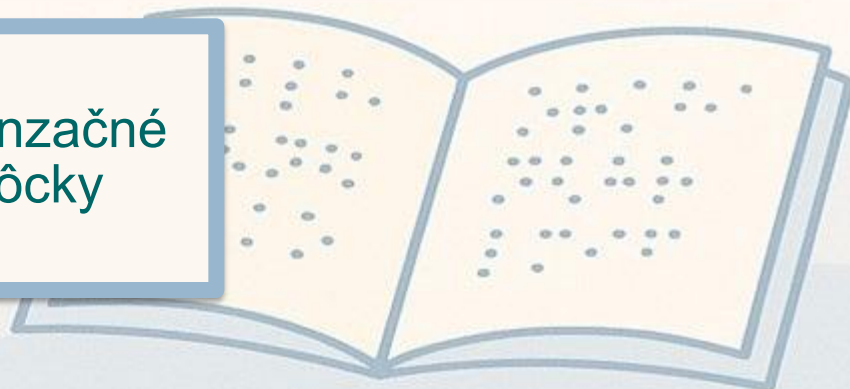
Úprava a prepis
textu do
Braillovho písma

Individuálne
potreby

Obsahová
úprava zadania

Štruktúrovaný
e-dokument

Kompenzačné
pomôcky

Z praxe

- Nedostatok informácií o individuálnych potrebách žiakov
- Nedostatok skúseností s prácou so žiakmi so zrakovým postihnutím
- Nedostatok metodickej podpory a odborného usmerňovania
- Neistota pri výbere vhodnej formy a spôsobu skúšania
- Nesprávneho nastavenia podmienok
- Časová náročnosť na prípravu prístupných materiálov
- Neznalosť asistenčných technológií
- Nedostatok komunikácie a obmedzená spolupráca s odborníkmi (špeciálny pedagóg, asistent...)
- Administratívna náročnosť pri dokumentovaní úprav

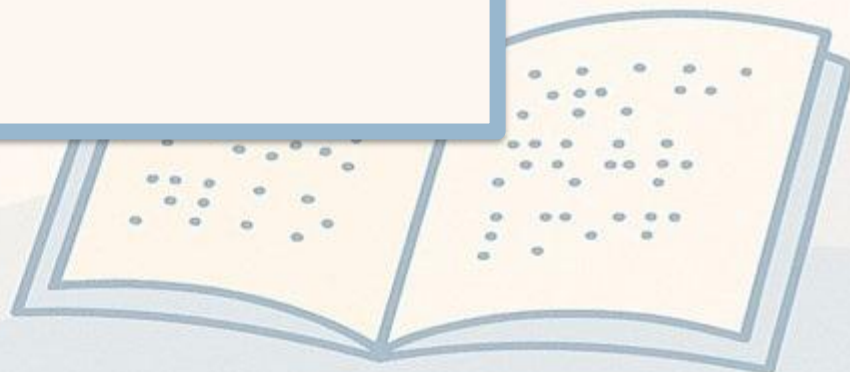
Počas písomnej skúšky

Ústna
odpoveď

Diktovanie
odpovedí

Text
v elektronickej
forme

Zapisovateľ

Z praxe

- Nepoužívanie Braillovho písma počas vyučovania
- Znižovanie požiadaviek na úroveň vedomostí a zručností
- Uprednostňovanie ústnej odpovedi pred písomnou skúškou
- Ťažkosti s organizáciou individuálnych podmienok
- Potreba individuálneho prístupu v reálnom čase
- Zabezpečenie technických pomôcok a ich funkčnosti
- Obmedzený prístup k asistenčným technológiám
- Koordinácia a usmerňovanie práce asistenta
- Málo podnetné prostredie a nízka úroveň motivácie

Po ukončení písomnej skúšky

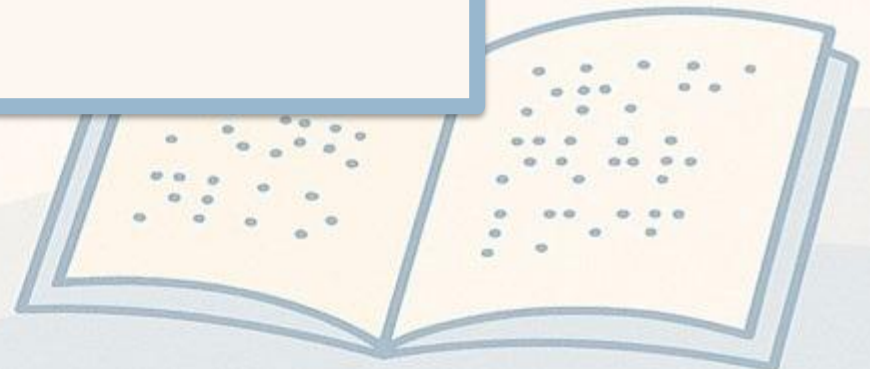
Spracovanie
odpovedí

Vyhodnotenie
odpovedí

Braillovo písmo

Zápis výsledku
hodnotenia

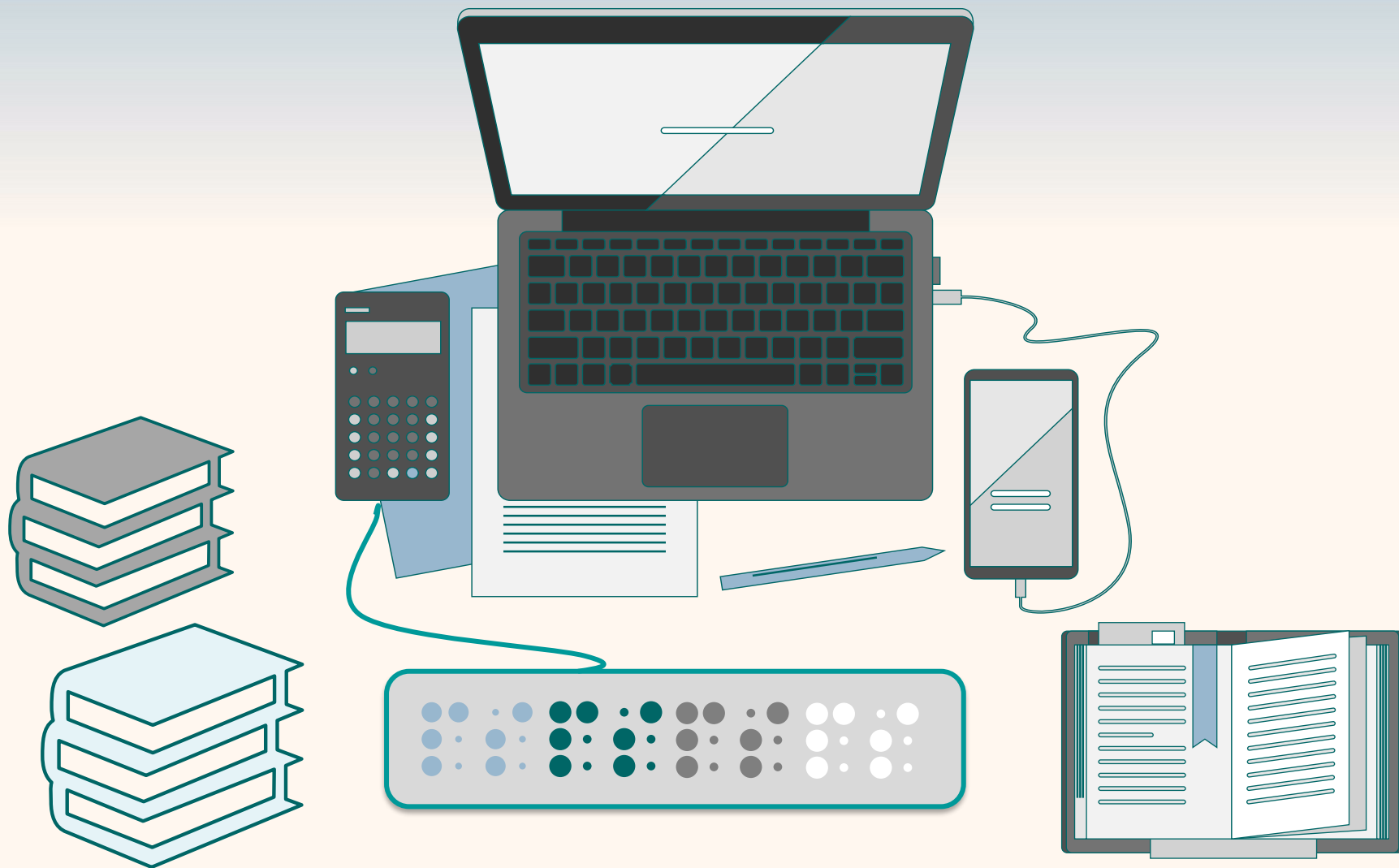
Spätná
vázba

Z praxe

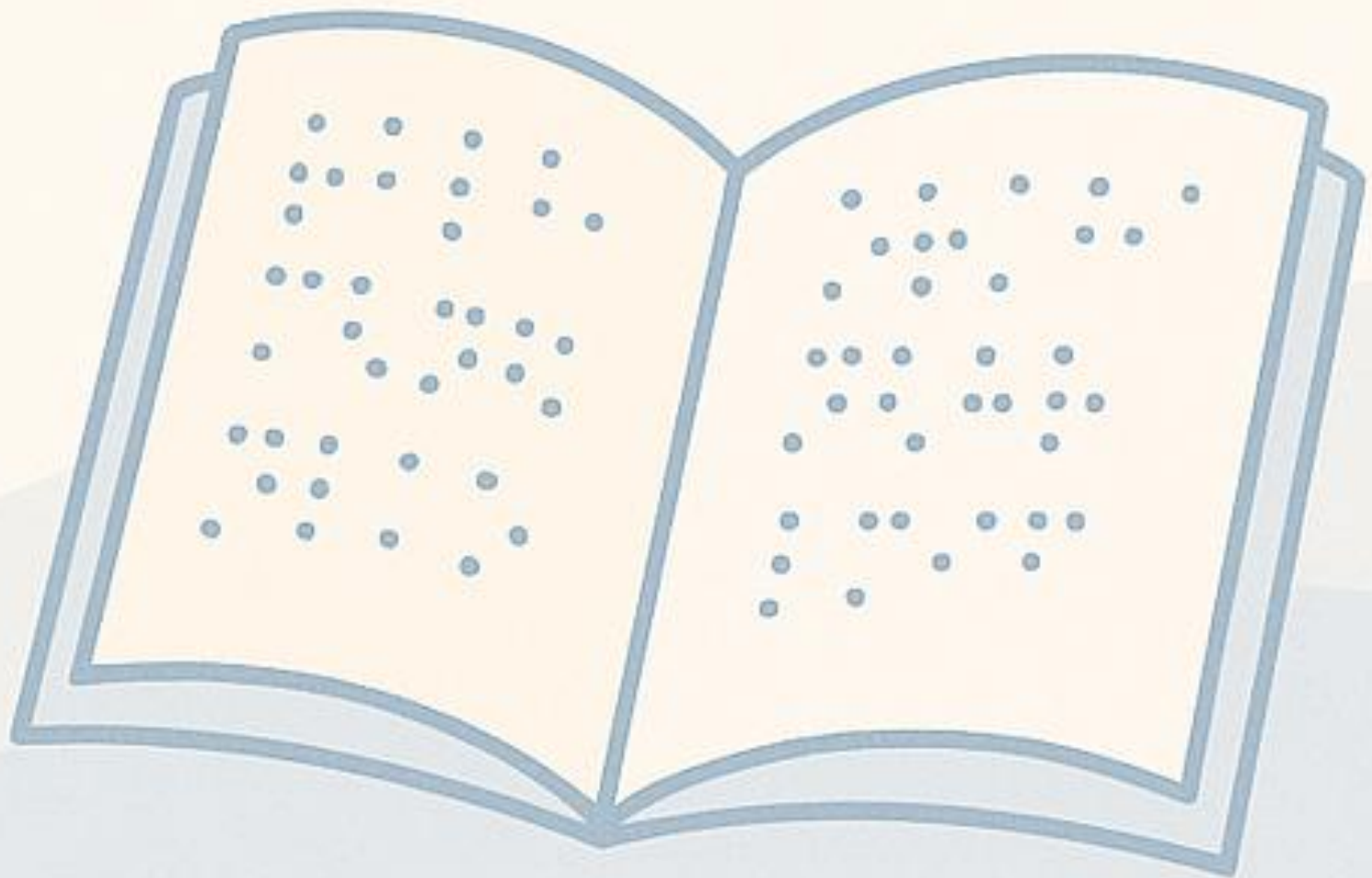
- Zložitosť vyhodnocovania a interpretácie odpovedí v alternatívnych formátoch
- Pedagóg nepozná systém Braillovho písma
- Potreba znalosti systému Braillovho písma
- Obmedzené možnosti poskytnutia spätnej väzby písomných komentárov v prístupnej forme
- Prítomnosť informačných bariér pri zisťovaní výsledku hodnotenia

Odporúčania

Zdroje

- Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, č. 2011-3121/12824:4-921
- Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, č. 2011-3533/8039-1:922
- Vyhláška MŠVVŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole
- Vyhláška MŠVVŠ SR č. 224/2002 Z. z. o strednej škole
- Vyhláška MŠVVŠ SR č. 458/2012 Z. z. o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami
- Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)
- Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- [UI obrázok otvorenej knihy], (2025). Online. In: ChatGPT. Dostupné na: OpenAI, <https://chatgpt.com/> [zobrazené 2025- 06-06]. Zadanie: „Vytvor obrázok otvorenej knihy, na ktorej bude znázornené Braillovo písmo“.
- [UI obrázok písacieho stroja], (2025). Online. In: ChatGPT. Dostupné na: OpenAI, <https://chatgpt.com/> [zobrazené 2025- 08-10]. Zadanie: „Vytvor obrázok písacieho stroja pre nevidiacich“.

Ďakujem za pozornosť

maria.jezikova@uniba.sk

